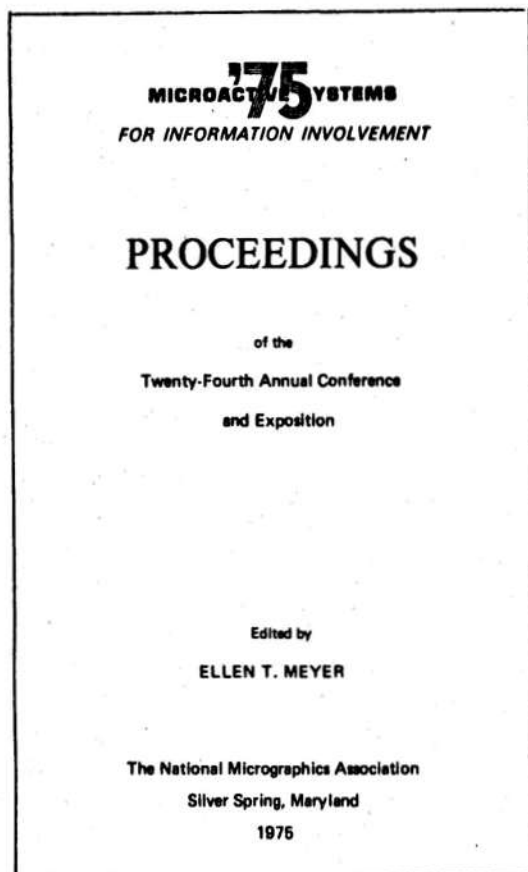

Mikroaktív rendszerek '75

A National Micrographics Association (USA) 1975-ben tartotta 24. konferenciáját és ehhez kapcsolódóan kiállítást rendezett a jelentősebb új, korszerű mikrofilmberendezésekből. A konferencia (s az elhangzott előadásokat egészükben vagy tömörítve közlő kiadvány) tárgya: a „Mikroaktív rendszerek információs alkalmazása.”

A 24. konferencia az NMA történetének legnagyobb méretű összejövetele, amelyet 1975 áprilisában a kaliforniai Anaheim-ben rendeztek meg. A konferenciának 1650 résztvevője, a kiállításnak pedig 8000 látogatója volt. Összesen 55 ülést tartottak, ezeken közel 200 előadás hangzott el. A konferencia – erősen rövidített – anyaga 741 oldalas kiadványban jelent meg.

A plenáris ülés

A plenáris ülésen először – a gyártó cégektől kapott információkat összesítve – az év kulcsfontosságú termékeit mutatták be. Figyelemre méltóan sok COM (Computer Output Microfilm) rendszert, mikrofilm-másolót és olvasóberendezést ismertettek.

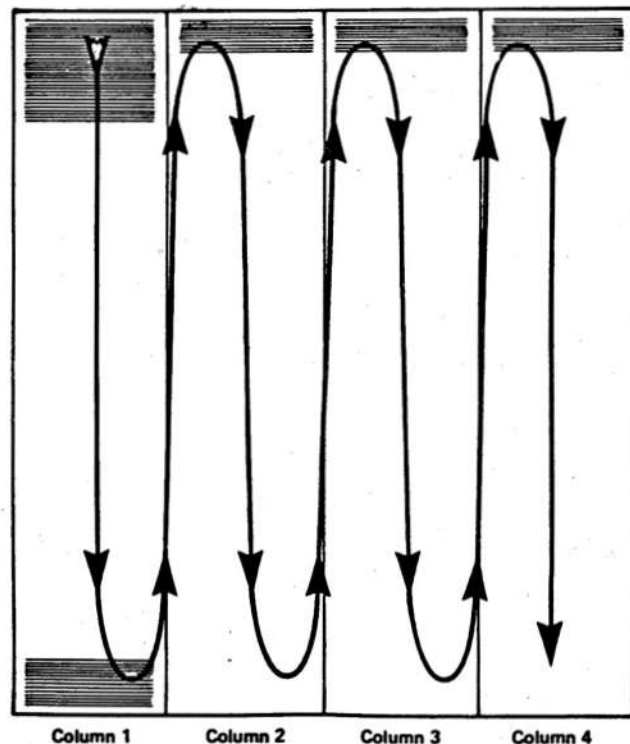
A mikrofilmberendezések elveiről és paradoxonjairól (D. J. GREENWOLD) szóló előadás néhány alapvető kérdést kívánt tisztázni. Az első részle-

tesen kifejtett alapelv: a mikrofilm olyan, származtatott információhordozó, amely *szükségképpen bizonyos műveletsoron megy át*: input; manipulációk; output; megsemmisítés. A származtatott jelleg alatt azt értik, hogy nincs tiszta mikrofilmtechnikai rendszer, minden mikrofilmberendezést meg kell előznie a másik két alapvető közeg közül (nyomtatott és digitális) legalább egynek.

A második alapelv, hogy a mikrofilm *strukturált információt hordoz*. A mikrofilmberendezés nem uralkodó, hanem szolgáló, s a hordozott információtartalomhoz képest másodlagos. Bármennyire is közhely ez, mégis sokszor elfelejtik, s ezzel mindig a használó kerül hátrányos helyzetbe.

Egy további jellemző, hogy a mikrofilm *kétdimenziós és redundáns*. Kétdimenziós jellege miatt az oldal elveszti jelentését. Jó példa lehet erre a mikrofilmlapon rögzített telefonkönyvvel alkalmazott vagy alkalmazható „szerpentin” elrendezés (ld. 1. ábra). A redundancia nyomtatott dokumentumoknál érthetően nem fordul elő, mikrofilmlapon viszont, ha a használat szempontjából indokolt, könnyen szerepet kaphat (pl. több filmlapra kiterjedő egyetlen tartalmi egység, pl. könyv, esetén indokolt a tartalomjegyzék és a tárgymutató valamennyi filmlapon való szerepeltetése).

A mikrofilmmel kapcsolatos *alap-paradoxon az előállító, közreadó ill. a használó konfliktusára épül*. A közreadó ritkán használja ki a mikrofilm nyújtotta lehetőségeket és rendszerint maga akarja megadni a formátumot. A két fél közti ellentét egyetlen szervezeti egységen belül nem áll fenn, de sok más esetben

1. ábra Telefonkönyvet rögzítő mikrofilmlapon alkalmazott ún. „szerpentin” elrendezés

jelentkezik. Az ebből származó gazdasági következmények és egyéb problémák jelzik a paradoxon valódiságát.

Egyetlen, jellemzőnek tűnő példa a fenti paradoxonra. Az *ABC Corporation* egy 1000 oldal terjedelmű adatbázist adott közre, amelyet kezdetben számítógéppel, sornyomatóval és ofszet sokszorosítással készítettek. Ily módon az előállításához szükséges idő egy-két hét volt. A jelentős papírigény és a gyors ütemben emelkedő papírárak végül is arra vezettek, hogy a gyártó cég áttért a COM-technika és a mikrofilmplap másolás alkalmazására. Ez a változtatás jelentős idő- és költségmegtakarítást eredményezett (az előállítási idő 1 napra csökkent, a havi megtakarítás pedig elérte a 7000 dollárt). Ezzel szemben a használóknál megnőtt a használat időigénye, ami jelentős többletköltséget okozott. Ha jobb az előállító és a használók kapcsolata, elkerülhető lett volna a nyílt összeütközés.

Szekcióülések

A szekciók közül az első a mikrofilmmezés alapjaival, technikájával foglalkozott. David R. WOLF hasznos táblázatban foglalta össze a különféle mikroformáknak azokat a legfontosabb tulajdonságait, amelyek a közülük való választást befolyásolják. Harold J. FROMM a különféle használatban lévő *filmanyagokról és a minőségellenőrzés fontosabb módszereiről* adott képet, Peter R. SCOTT pedig *a mikrofilmfelvevők, a filmek kidolgozásánál alkalmazott eljárások és berendezések, valamint az archív tárolás kérdéseit* foglalta össze. A szekció egyik munkacsoportja a mikrofilmhez kapcsolódó *indexelési és keresési kérdéseket vizsgálta, szem előtt tartva a számítástechnika és a mikrofilm kapcsolatait*. Külön csoport foglalkozott *a mikrofilm rendszerek szervezésével és tervezésével*. A csoport ülésein néhány, a COM-rendszerek technikáját és alkalmazását tárgyaló általánosabb jellegű előadást is tartottak.

A második szekció teljes egészében *a számítógép és a mikrofilm kapcsolataival* foglalkozott, elsősorban a COM-technika lehetőségeit és perspektíváit tartva szem előtt. A témáról ugyan kevés előadás hangzott el, de ezeket minden esetben élénk vita követte.

A harmadik szekció fő témája a *COM-nak mint módszernek az alkalmazása* volt, kezdve a legmegfelelőbb berendezések kiválasztásának szempontjaitól a rendszertervezésen át a berendezések, rendszerek működtetéséig, keresési célokra való alkalmazásig.

A negyedik szekcióban néhány olyan *speciális részterületről* esett szó, mint a mikrofilm publikációs tevékenység, a mikroméretű képek átvitele, a mikrofilm kereső berendezések és rendszerek, a színes mikrofilmzéssel kapcsolatos legfrissebb problémák és néhány egyedinek tekintett alkalmazási terület (pl. mikrofilmek

alkalmazása a könyvtárak hátrányos helyzetű használói számára; a multi-media jellegű oktatási módszerekben való felhasználás lehetőségei; a folytonos analóg adatrögzítés; a tárolási és keresési kérdések; a mérgezési eseteknél gyors tájékoztatást nyújtó mikrofilm POINDEX rendszer; a speciális irodai és adminisztrációs felhasználás, a mikrofilmtechnika szerviz ellátásának kérdései stb.).

Az alkalmazási kérdésekkel foglalkozó szekción belül szó esett a helyi és magasabb szintű állami irányításról, mint a mikrofilmmezés egyik érdekes alkalmazási területéről, továbbá számos konkrét példával a pénzügyi, bankügyi, a műszaki és természettudományi, a kórházi és egészségügyi felhasználásról; a belső mikrofilm publikációs rendszerekről; a tervezésben alkalmazható mikrofilm eljárásokról; a katonai alkalmazásokról; a jogban és bűnözésben való felhasználás lehetőségeiről; a könyvtári mikrofilm rendszerekről; gyártási és ipari kérdésekről stb.

/Microactive systems '75. Proceedings of the Twenty-Fourth Conference and Exposition. Ed. by Ellen T. Meyer. - Silver Spring, National Micrographics Association, 1975. 741 p./

(Sárdy Péter)

Fényszedés a házi sokszorosítóban

A jó minőségű, gazdaságos és termelékeny házi sokszorosítás ma már nem tekinthető különleges igénynek. A kutatási jelentés összeállítása és a szállításra kész nyomtatott termék elkészülése közötti időszakot erősen le lehet csökkenteni. Nem ritkán már szedik a jelentés egyik részét, miközben a másik részét még írják.

Igen fontos tényező a kiadvány előállítása közben a szerzővel való közvetlen konzultálás:

kutatási jelentés készítésénél a szakszerűséget csak az illetékes szakemberek jelenléte biztosíthatja;

bonyolult táblázatok és grafikonok gyorsabban és könnyebben készíthetők szakemberek közreműködésével;

a szöveggészítéshez és a korrigáláshoz megfelelő szövegfeldolgozó berendezés szükséges;

ez a megoldás viszonylag a leggazdaságosabb.

A gazdaságosságot illetően nem csupán a berendezések beszerzési és működtetési költségeit kell figyelembe venni. A teljes előállítási ciklust tekintve a fényszedés mintegy 50%-os költségmegtakarítást jelent a magasnyomással, sorkizáró írógépekkel vagy számítógépes sornyomatókkal szemben. Egy sorba több betű, egy oldalra több szöveg fér, ez pedig kevesebb oldalt jelent, kevesebb nyomóformát, kevesebb sokszorosítási munkát